

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

KUNGSHÖGEN VID OXIE. — FOTO. ERIC JEPPSSON, LIMHAMN.

22:DRA ÅRG.

DEN 10 APRIL 1921

N:o 28

Mrs. Jager, Sthlm.

Anna Bricksell

Klubb: Göteborgs & Klubbansstall, Gbg.

ANNA BUGGE-WICKSELL.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Det är en stor heder för Nordens kvinnor, att den första kvinna, som fått säte i någon av Folkens Förbunds kommissioner, hämtats ur just deras krets. För någon tid sedan meddelades nämligen att professorkan Anna Bugge-Wicksell vid folkförbundsrådets senaste sammanträde kallats att taga säte i förbundets mandatskommission.

Anna Kristine Margarete Bugge-Wicksell är född i Ekersund i Norge den 17 november 1862 samt dotter till dåvarande bestyreren vid Ekersunds telegrafstation, sedermera telegrafinspektören i Fredrikshalds distrikt Jens Ulrik Ferdinand Bugge och hans maka Anne Hermine av samma släkt — sin mans kusin. Då även farnmodern tillhörde den i Norges kyrko- och lärdomshistoria berömda Bugge-släkten, väcker det ingen förvåning, att Anna Bugge tidigt utmärkte sig för ovanliga intellektuella anlag, vilka för övrigt visade sig parade med ett mindre vanligt mått av viljekraft och uthållighet. Bliven student egnade hon sig vid Frederiksuniversitetet i Kristiania åt juridiska studier, sedan hon dessförinnan därstädes avlagt filosofisk kandidatexamen, men hann icke avsluta dem, förr än hon gjorde bekantskap med dåvarande filosofie licentiaten, sedermera professorn i nationalekonomi vid Lunds universitet Johan Gustaf Knut Wicksell, i vilken hon lärde känna en besläktad ande och med vilken hon knöt en förbindelse, som ledde till äktenskap år 1889. Hon åtföljde nu sin man på dennes utländska studieresor och bosatte sig med honom i Sverige, vilket snart för henne blev ett verkligt andra fädernesland. Under en lång följd av år upptogs hon nu av familjeplikter och allmänna medborgarintressen och det var först fram i början på detta århundrade hon återupptog de rättsstudier, som utgjort hennes ungdoms kärlek och avslutade dem med juris kandidatexamen i Lund 1911 — samma dag som hennes son, den numera berömda statistikern, docent S. D. Wicksell, då 22 årig, blev filosofie kandidat. Fru Bugge-Wicksell hade därefter för avsikt att ägra sig åt folkrätten som specialstudium och att utarbeta en doktorsavhandling över något folkrättsligt ämne. Detta blev emellertid under den närmaste tiden icke av. Praktiska samhällsuppgifter togo i stället hennes intressen i anspråk. Och härmed är den naturliga övergången givet att något nämna också om fru Bugge-Wicksells insatser i det offentliga livet i vårt land.

Dessa började redan de närmaste åren efter hennes överflyttning till Sverige och anknöto helt naturligt till en början till arbetet för förvärvande av politisk rösträtt åt kvinnorna. Redan under ett av 1890-talets första år — tio år innan den egentliga kvinnliga rösträttsrörelsen kommit i gång i vårt land — var hon med vid ett möte i Stockholm och talade varmt för bildandet av en sammanslutning av kvinnor för främjande av rösträttsfrågans lösning. Saken strandade emellertid då på de socialdemokratiska kvinnornas motstånd: något särskilt arbete för kvinnornas rätt och likställighet med mannen behövdes enligt deras mening icke, då både det och mera därtill skulle komma av sig självt, när det socialistiska samhället blivit verklighet! I stället kom fru Bugge-Wicksell att efter sin flyttning till Lund 1901 bli initiativtagare till stiftandet av dess kvinnliga rösträttsförening, i vilken hon sedan blev den mångåriga, nitiska sekreteraren. Som ordförande i Skåneförbundet, vilket omfattade båda de skånska länens lokalföreningar av landsföreningen för kvinnas politiska rösträtt, erhöll hon också ett det tacksammaste arbetsfält, vilket bäst visade sig vid namnsamlingen till den stora rösträttspetitionen. Utmärkande för de båda rösträttsföreningar, i vilka fru Bugge-Wicksell hade ledningen, var, att de valde styrelseledamöter oberoende av partitillhörighet, varigenom vanns, att i Skåne högerkvinnorna

i långt större utsträckning än annorstädes anslöto sig till rörelsen. För övrigt tog fru Bugge-Wicksell även livlig andel i det internationella arbetet för kvinnans rösträtt, bevistade alla de stora kongresserna, som ej försummade att draga fördel av hennes enastående begåvning och arbetsförmåga, samt var ledamot av den permanenta kommitté, som hade att pröva framställningar om de nationella föreningarnes upptagande i den internationella alliansen.

Under de senare åren av sin vistelse i Lund tillhörde fru Bugge-Wicksell stadsfullmäktige därstädes. Mer än om de flesta kan man om henne säga, att hon blev vald i kraft av sina medsustrars förtroende. Vid stadsfullmäktigevalen i Lund gingo nämligen kvinnorna där, utan hänsyn till sin tillhörighet till högern eller till vänstern, till val på en ren kvinnolista, och fru Bugge-Wicksell, själv vänsterkvinna, gick därvid in huvudsakligen på högerkvinnornas röster. Inom stadsfullmäktige slöto sig de kvinnliga medlemmarna naturligtvis till sina resp. partigrupper, men alla förenade de sig med fru Bugge-Wicksell när hon väckte motioner om restriktioner i spiritusaförsäljningen, om inrättandet av en femte obligatorisk klass i folkskolan samt om förbättring av småskolelärarinnornas ställning.

I Lund började fru Bugge-Wicksell också sitt betydelsefulla arbete i fredssträvandenas tjänst. En liten fredsförening i Lund, till vilken hon tagit initiativet, ingick tillsammans med Sveriges kvinnliga fredsförening till den svenska riksdagens interparlamentariska grupp med anhållan om bildande av en ny fredsorganisation, vilken bättre än den förut befintliga vore ägnad att tjäna som centrum för de kretsar, som i vårt land skänkte fredsrorelsen sina sympatier. Gruppen som sådan kunde ej åtaga sig detta, men enskilda medlemmar av den togo sig an saken och så kom år 1911 Svenska Fredsförbundet till stånd. Alltifrån början har fru Bugge-Wicksell varit detta förbunds strängt arbetande sekreterare. Av studieintresse hade hon noga följt de äldre Haag-konferensernas arbete och var sålunda, då världskriget utbröt, bättre än de flesta beredd att omedelbart kunna göra bärande insatser i de universella strävanden för begränsning och om möjligt förhindrande av krigen folken emellan, till vilkas upptagande detta krig gav signalen. Just på dessa äldre konferensers arbeten stödde sig i hög grad det minimiprogram, som uppställdes av det under kriget bildade internationella Anti Oorlog Raad på en konferens i Haag, vid vilken fru Bugge-Wicksell var en av de från vårt land inbjudna representanterna. Det lider intet tvivel, att hon också varit en bland dem, som kraftigast medverkat vid detta programs utformande.

Den möjlighet att skapa rätt folken emellan, rätt i stället för våld, som innefattas i orden: en varaktig fred, har sedan dess oavlatligt sysselsatt henne och även framkallat flera värdefulla skrifter från hennes hand. Hon hör ej till dem, som hoppas alltför mycket av den direkta fredsagitationen. Hon kräver i stället en effektiv organisation av fredsfrämjande institutioner. De, som när fredsslutet en gång komme, har hon en gång yttrat, skulle ha i sin makt att skänka världen den varaktiga freden, vore icke den stora allmänheten, som mest tror och bäst förstår det, som fångat dess fantasi och fyllt den med hopp och tillförsikt, utan en samling försiktiga herrar, som sutte med stort ansvar och som ogärna ville längre ut än att de kunde känna fast botten under fötterna. Det är alltså i dessa försiktiga herrars krets fru Bugge-Wicksell nu kallats att taga säte. Sakerligen skall hon visa sig i stånd att lämna månet gott bidrag till mandatproblemens lösning i en sådan anda, att mandaten verkligen bli till välsignelse och gagn för de utvecklade folk och länder, för vilka de äro avsedda.

10 April 1921 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • • MAGASIN. •

Professor Knut Kjellbergs jordfärd försiggick den 3 april under stora högtidligheter i Stockholm. Jordfästningsakten, vilken ägde rum i Engelbrektskyrkan och förrättades av ärkebiskop Söderblom, övervars utom av den bortgångnes närmaste av kronprinsen-regenten, hertigparet av Västergötland, stats-, utrikes- och ecklesiastikministern, ett stort antal medlemmar av riksdagens båda kamrar, representanter för olika föreningar och korporationer.

Efter jordfästningsakten fördes kistan i procession till kyrkogården. Såväl utanför tämplet som utmed hela den långa vägen till begravningsplatsen hade samlats täta folkskaror, som ville bringa den bortgångne en sista hälsning. I processionen deltog ett stort antal föreningar och korporationer under sina fanor och standar. Ute på kyrkogården hölls före eldbegängelsen en rad gripande avskedstal vid kistan.

*

Till illustr. å sid. 440-41.

De tyska kommunisterna ha även under den senaste veckan utvecklat en livlig verksamhet och från skilda håll hava ingått nya meddelanden om kupp-försök, dynamit- och bombattentat, skadegörelse å egendom, plundringar och våldshandlingar mot enskilda personer. Det är dock tydligt, att myndigheterna, som till sitt förlöjande haft starka polisstyrkor och fältmässigt utrustade riksvärns-trupper, nu behärska situationen och att ordningens fulla återställande med det snaraste kan väntas. Centrum för oro-

ligheterna hava alltjämt de stora industridistrikten i mellersta Tyskland varit. Den här beläigna staden Eisleben hölls under flera dagar innesluten av kommunistiska trupper under befäl av "Röda generalen", Max Hölz, den från tidigare upprorsrörelser kände banditen. De upprorske lyckades även vid ett tillfälle tränga in i staden och anställde där åtskillig fördöelse, men utdrevs åter av säkerhetspolisen.

En annan farlig oroshärd var Halle. De stora Leuna-fabrikerna vid staden hade besatts av kommunisterna som förvandlat dem till en fullständig fästning. En här den 29 mars utkämpad blodig strid slutade med seger för ordningstrupperna som togo 1,200 fångar. I själva Halle fann man upprorsrörelsens väl dolda huvudkvarter och beslagtogs utomordentligt viktiga handlingar rörande revoltens iscensättning och ledning, den röda härens organisation, nya vittomfattande upprorsplaner m. m. I och med denna upptäckt inträdde en avgörande förbättring i situationen. De upprorslägor, som ännu här och var slog upp, släcktes med lätthet, kommunistledarne kallade icke längre sina anhängare till vapen, utan nöjde sig med att utsända flammande upprop till storstråjk, vilka dock endast i ringa omfattning hörsammats. Det vill synas — våra bilder vittna även därom — som om deltagarne i revolten till allra största delen utgjorts av ungdomlingar och minderåriga, vilka givetvis i saknad av omdömesförmåga och samhällelig ansvarskänsla varit ett lättfångat byte för de under Moskva lydande kommunistiska ledarne.

Kliché: Coss, Gbg.

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGANDE N:R 28.

I blå dubbelton-färg.

Skådespelerskan Fru Karin Molander vid Lorensbergsteatern i "Min fröken mor". Efter porträtt av fotograf N. R. Allard, Gbg.

PYRRS' LOS.

PROFESSOR KNUT KJELLBERGS JORDFÄSTNING den 3 april i Engelbrektskyrkan i Stockholm. Kistan. — Studenternas fanborg. — I Engelbrektskyrkan.

Kliché: Kem. A.-B. Emst SU/veerpoore, Sthlm.—Gbg.

Man får beteckna *Lorensbergsteaterns* i Göteborg upptagande av Rabindranath Tagores lyriska spel *Chitra* som en utsökt händelse, vilken under mindre abnormala kulturförhållanden än de nuvarande säkerligen skulle ha tilldragit sig en större uppmärksamhet. Premiären ägde rum den 29 mars. Två omständigheter bidrogo att markera aftonens exklusiva karaktär — dels det nya starka inslag verket fått genom den av d:r Wilhelm Stenhammar till detsamma komponerade musiken, dels att uppförandet betecknade en upremiär för Europa. Liksom i teaterns förra minnesvärda Tagore-program Postkontoret stod man i *Chitra* inför en scenskapelse svävande mellan saga och didaktisk symbol, full av visdom och österländskt djup fromhet inför livsproblemens lagbundna mystik. Scensättningen var det underbara lilla verket värdig — en starkt stilliserad orörig ram, vari den lyriska

Fot. S. Allardt, Göteborg. Kliché: Goës, Gbg.
TAGORES LYRISKA SPEL "CHITRA" PÅ LORENSBERGS
TEATERN I GÖTEBORG. Fru Karin Molander (*Chitra*) och
herr Martin Ericson (*Prins Arjuna*).

dikten berättades genom en serie förtjusande bilder, vilka flammade upp och slocknade ut i mörkret. De agerande utförde vackert och anmärkningsvärt stämningstroget sitt spel — fru *Karin Molander* som prinsessan *Chitra*, herr *Martin Ericson* som prins *Arjuna*. Det hela, beledsagat av d:r Stenhammars sällsamt fascinerande musik, blev en teaterafton av märkligare art, varigenom Tagore, den oss nyligen så främmande indiern, knutit ännu ett starkt band mellan österländsk odling och västerländsk kultur.

I den samtidigt givna Schnitzlerska enaktaren *Paracelsus*, innehades undergörarens roll av herr *Georg Blickingberg*. Såväl mask som spel voro ypperliga nog att uppehålla intresset. Även fröken *Elsa Widborg* återgav med god illusion *Gustinas* sinnestillstånd, och regin hade gjort allt som göras kunde för styckets sceniska njutbarhet.

Foto. Wings, Norrköping.

PRINCESSAN MÄRTHA FIRAR SIN 20-ÅRS DAG DEN 28 MARS PÅ FRIDHEM. Prinsessan i sitt rum samt på promenad.

Kliché: Goës Rikbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Foto. Nyquist, S. lhm.

SVERIGES VERKSTÄDERS TJÄNSTEMANNAFÖRENING (S. V. T.) håller riksstämma i Stockholm 19—20 mars. 1. Ingeniör A. L. Thorell, Malmö, sekreterare; 2. Ingeniör G. Orrghen, Malmö, ordförande; 3. Kontorschef H. W. Alm, Malmö, kassör.

Kliche. Ernst Sjöfveersparre.

Svenska fotbollsspelare hava under påskdagarna besökt Wien, Budapest och Agram, och utkämpat matcher med därvarande fotbollslag. Spellyckan var därunder de våra icke alltför bevägen. Några matcher slutade med nederlag och andra blevo oavgjorda. Den intressantaste kraftmätningen var den svensk-österrikiska landskampen i Wien inför en fulltalig publik, c:a 35.000 personer. Resultat 2—2.

Vidst. bild.

SVENSK FOTBOLL I WIEN. Det svenska fotbollslaget hälsas med blommor av en liten flicka — Hilda Eider — som varit i Sverige bland andra wienerbarn.

DE SVENSKA SPELARNE MED DAMER MOTTAGAS Å WIENS RÅDHUS AV V. BORGMÄSTAREN EMMERLING (x).

Kliche. Kem. A.-H. Ernst Sjöfveersparre, Sölm-Gbg.

SVENSKA PORTRÄTT I UTLÄNDSKA SAMLINGAR. XII
 ANTECKNINGAR FÖR H. 8. D. AV N. V. HAGSTRÖM.
 DET NATIONALHISTORISKE MUSEUM PAA FREDERIKSBORG. II. *Se denna ärg, n:r 12.*

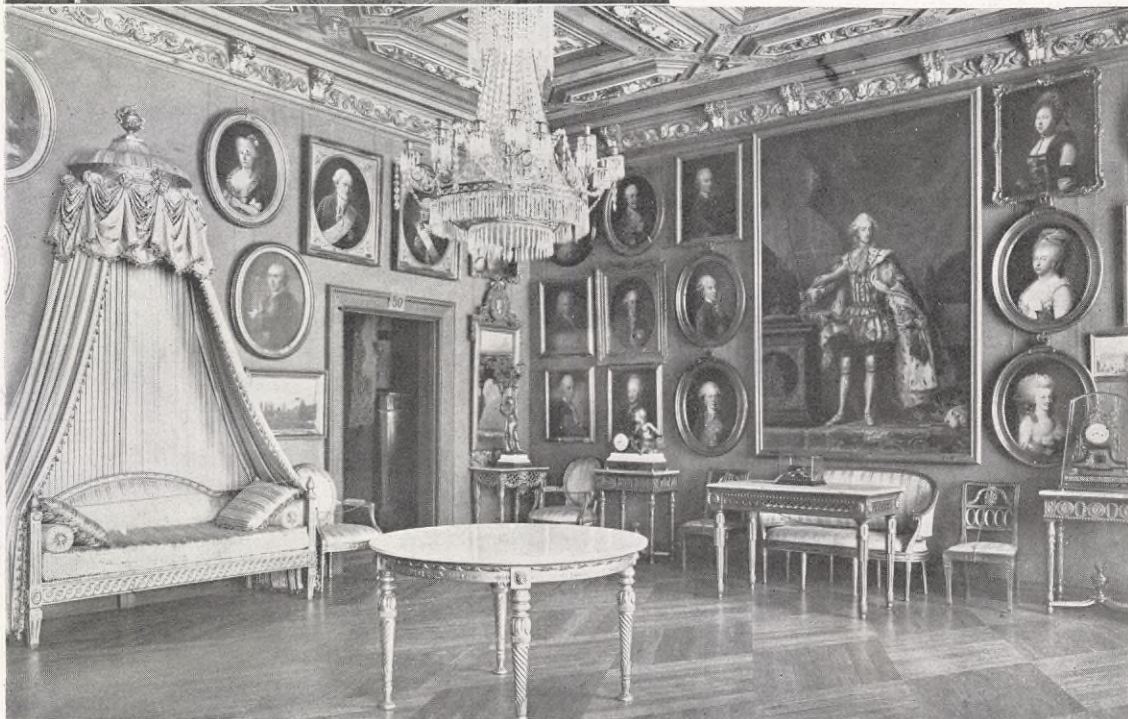
I det föregående — denna ärg. n:r 12 — har redogjorts för kungliga porträtt, men slottet förvarar också bilder av enskilda personer, som tillhöra vår historia samt alster av svenska konstnärer. Målningarna äro dessutom av stort konstvärde och visa dräktens utveckling från 1600- till 1850-talet i dess viktigaste mode-epoker.

Peder Vibe til Gjerdrup († 1658), danskt sändebud i Sverige 1635—1643, porträtt i olja. Klädd i dräkt från förra hälften av 1600 talet med spetskrage och kyller; på bröstet elefanterorden i blått band. Vibe blev 1627 dansk agent och 1629 resident i Frankrike; år 1634 förlänad med både danskt och franskt adelskap. Under de åtta år han var Danmarks diplomatiska representant i Stockholm, varnade han förgäves sin regering för det överhängande kriget. "Rentemester" 1648—1655 motarbetade Vibe Korfitz Ulfeld. Vibe avled såsom "lensmand" (landshövding) i Trondhjem.

Greven av Slesvig och Holstein Valdemar Christian (* 1622 † 1656) Christian IV:s son med Kirsten Munk; officer i svensk tjänst under Karl X Gustaf 1655 och stupade i träffningen vid Lublin 1656; målning av *Karel van Mander d. y.*, sin tids mest framstående konstnär i Danmark (* 1613 † 1670). Valdemar Christian är klädd i pansar, spetshalsduk och har på bröstet elefanterorden. Han blev tysk riksgreve 1630 och sändes till Ryssland

INTERIÖRER FRÅN FREDERIKSBORGS
 SLOTT:

*Rum från konungarne Christian VI:s (överst)
 och Christian VII:s tid. Kliché: Goës, Gbg.*

T. v. PEDER VIBE
TIL GJERDRUP
(† 1658). Dansk
sändebud i Sverige
1635—1643.
Porträtt i olja.

T. h. VALDEMAR
CHRISTIAN,
GREVE AV SLES-
VIG OCH HOL-
STEIN (*1622, †1656)
Christian IV:s son
med Kirsten Munk.
Målning av Karel
van Mander d. y.

Mellerst:
FREDRIK II "MED
SILVERBENET",
generalmajor, lant-
greve av Hessen-
Homburg (*1633,
†1708.) Portr. i olja
av okänd konstnär.

1643 för att äkta tsar Mikael's dotter Irene. Om Valdemar Christians friare-
färd vet man, att han redan 1641 hade
varit vid ryska hovet och 1642 om-
talas, att han blev väl emottagen, ehuru
han ej fick se prinsessan, men försäk-
rades om, att hon var frisk och väl-

skapad. "Hans grevliga nåde skulle
icke tro, att prinsessan liksom andra
ryskor ofta söpe sig full. Hon var
måttlig och hade blott en gång varit
berusad."

År 1643 avgick Valdemar Christian
med en ambassad till ryska hovet.

Forts. å sid. 442.

Härunder:

KONUNG FREDRIK V AV DANMARK
(* 1723, regerade 1746—1766). Porträtt i olja
av C. G. Pilo.

Härunder:

DROTTNING LOVISA, FREDRIK V:S FÖR-
STA GEMÅL (* 1724, † 1751). Porträtt i olja
av C. G. Pilo.

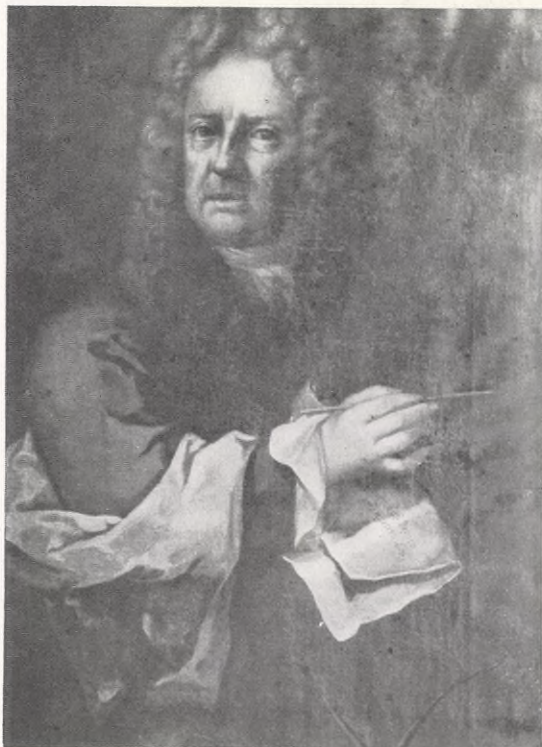
Efter fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Bmgt Silfverparre, Sthlm.-Gbg.

KOMMUNISTUPPRORET I TYSKLAND.

1. DET MED DYNAMIT SPRÄNGDA RÅDHUSET I RODEWICH VID PLAUEN. 2. JÄRNVÄGSSTATIONEN I HETTSTEDT SPRÄNGD. 3. SKENORNA PÅ BANSTRÄCKAN HALLE-LEIPZIG LOSSADE. 4. RIKSVÄRNETS ARTILLERI I VERKSAMHET FRAMFÖR MANSFELD. 5. RIKSVÄRN OCH SÄKERHETSPOLIS BESÄTTA MANSFELD. 6. SÄKERHETSPOLISEN MED TILLFÅNGATAGNA KOMMUNISTER I MANSFELD. 7. RIKSVÄRN OCH SÄKERHETSPOLIS PÅ MARKTPLATZ I EISLEBEN, SOM SVÅRT HEMSOÖKT AV DE KOMMUNISTISKA BANDITHOPARNE. FRÄMST EN DEL AV EN TILLFÅNGATAGEN TRUPP KOMMUNISTER. 8. TILLFÅNGATAGNA KOMMUNISTER I EISLEBEN MED SIN SÅRADE LEDARE. 9. STABSLÄKAREN DR EVERS MED DYNAMIT SPRÄNGDA VILLA I EISLEBEN. 10. DELEGERADE UR ARBETARNES SANIETS KOLONN SÄNDAS TILL KOMMUNISTHÖVDINGEN MAX HÖLZ SOM PARLAMENTÄRER ÄNGÄNDE DR EVERS, VILKEN AV BANDITERNÄ FÖRTS BORT OCH BELAGTS MED EN LÖSENSUMMA AV 50,000 MARK.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfveesperre.

GREVE MAGNUS STENBOCK.

Fältmarskalk, generalguvernör över Skåne, Halland och Blekinge. (* 1664. † 1717). Själporträtt.

Forts. fr. sid. 439. Ambassaden räknade 329 personer, varibland marskalk, överhovmästare, kammarjunkare, jägmästare, hovjunkare, löpare, präst, apotekare, läkare, sekreterare, skrivare, drabanter, trumpetare, pükslagare, kockar, stallmästare, sadelmakare, svärdsfjäre, gevärshandverkare, guldsmed, pärlstickare, fyrverkare, pastej- och brödbakare.

De medförda gå-

Vidst. bild: NORDISKA NATURFORSKAREMÖTET I ROSKILDE 1847.

Främst vid bordet synes Berzelius (med hatten i hand); vid samma bord professor Sven Nilsson (i skarp profil och med vit halsduk); bakom dem, stående biskop Thomander (i prästdräkt) samt längst t. h. professor Retzius (nedanför mannen med glasögon).

Efter fotografi.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfveesperre.

GREVE NICODEMUS TESSIN, d. y. (* 1654. † 1728).

Excellens, riksråd, överstemarskalk, överintendent. Stockholms slotts skapare.

vorna till tsaren utgjordes av: 6 hästar, 114 silverpjäser, bland vilka omnämnes 65 pokaler och 9 förgyllda handfat i drivet silverarbete, 27 konfektskålar samt 1 korallgren på en klippa med vilda djur och överst en porlinsnkål, 1 silverträd m. fl. praktpjäser.

Resan gick emellertid olyckligt. Två av skeppen, som bland annat hade ombord fem karoser, i vilka resan genom Ryssland skulle företagas, förläste. Man kom i land i Danzig. I Polen besöktes Gustaf II Adolfs änkedrottning Maria Eleonora och konung Vladislav. Vid sin ankomst till Moskva emotogs greven av 36 kompanier adelsmän, 600 ryttare samt 10,000 para-

Kliché: Goës Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Den genom revolutionen i österrikisk-ungerska dubbelmonarkien på sin tid detroniserade kaisar Karl I, vilken efter sin fördrivning vistats i Schweiz, inträffade plötsligt den 26 mars i ungerska gränstaden Steinamanger, där en betydande del av den ungerska armén, 15,000 man, i. n. ligger koncentrerad. Trupperna stå under befäl av den som övertygad royalist kände överste Lehar. Följande dag begav sig exkajsären till Budapest, där han intör riksföreståndaren amiral Horthy och medlemmar av regeringen framställde krav på att återinsättas i sin värdighet som landets konung. Enligt förjudande fick exkonungen ett kyligt mottagande och uppmanades att med hänsyn till rådande utrikespolitiska förhållanden avstå från kraven på den ungerska tronen och skyndsammast möjligt lämna landet. Exkonungen återvände därefter till Steinamanger där han sedan mottog meddelande om, att den ungerska nationalförsamlingen enhälligt fattat en resolution, varl hans uppträdande ogillades. Händelsernas vidare utveckling är, när detta skrives, icke känd. Ett meddelande att exkonungen skulle tvungits att lämna landet har icke besannats liksom icke heller att monarkisterna med stöd av den trogna armén vidtagit åtgärder för

EX-KONUNG KARL AV UNGERN MED GEMÅL OCH BARN, ett av de senaste porträtten, taget i Schweiz 1919. Med anledning av exmonarkens i dessa dagar igångsatta försök att återvinna Ungerns krona.

att återuppsätta konungen på tronen. Utslutet är icke att det kungliga kuppförsöket lyckas. Karl I av Österrike, som konung av Ungern Karl IV, har icke i likhet med kaisar Wilhelm abdikerat. Han vägrade att under skriva vapenslöstandet med ententen och förklarade att han endast tillsvidare nedlade makten som österrikisk kajsare och konung av Ungern. Det ungerska folket beslöt sedan den efter krigets slut upprättade kortvariga bolschevikrepubliken störtats att landet skulle vara ett konungarrike. På grund av de allierade makternas förbud mot en habsburgsk dynasti beslöt nationalförsamlingen att tillsvidare låta kungavalet anstå, varefter amiral Nicolaus Horthy va'des till riksföreståndare. Enligt den allmänna meningen i Ungern finnes endast en verklig tronpretendent: exkonung Karl. Hans val skulle vara tryggat och omedelbart förestående om endast förhållandet till de allierade makterna tillåtte det.

MAX HÖLZ den kommunistiske bandithövdingen som lett apporet i mellersta Tyskland och på vars huvud utfästs ett högt pris. Bilden visar Hölz med sin hustru i uniform.

Efter fotografier.

Kliché: Goës Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

UNGERNS RIKSFÖRESTÅNDARE HORTHY.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

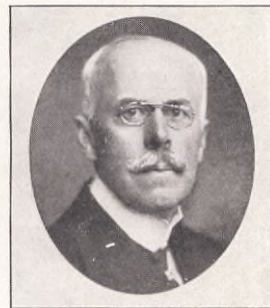
G. F. S. EHRENBORG.
F. d. Major. — Godsägare.
Halmstad. — 80 år 29 Mars.*

O. W. SMITH.
F. d. Major. — Stockholm.
75 år 21 mars.*

F. A. FRÖLICH.
Generalmajor. — Stockholm.
60 år 14 april.*

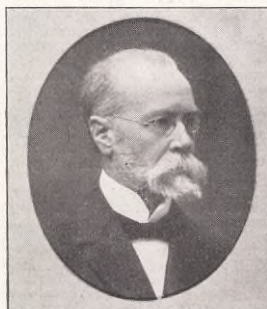
P. E. G. INSULANDER.
Generaldirektör. — Stockholm.
50 år 31 mars.*

A. M. ALEXANDERSON.
F. d. Professor. — Lund.
80 år 10 april.*

G. W. HÖRSTADIUS.
Hovrättsråd. — Stockholm.
65 år 9 april.*

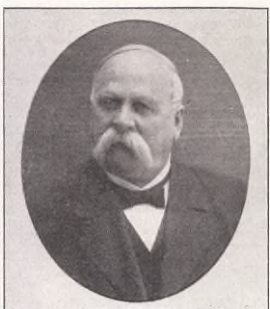
C. E. WALLER.
Överläkare. — Hälshult.
65 år 10 april.*

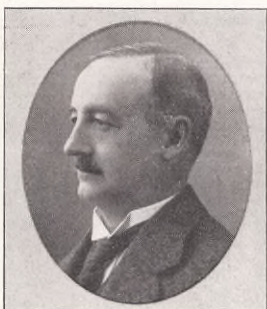
A. J. A:SON AMNÉUS.
Förste stadsläkare. — Arboga.
50 år 7 april.*

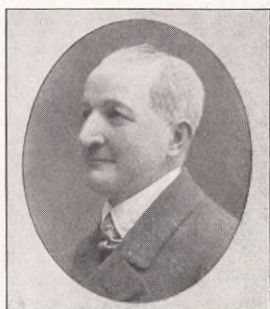
P. F. CANELL.
Bruksägare. — Stockholm.
75 år 5 april.*

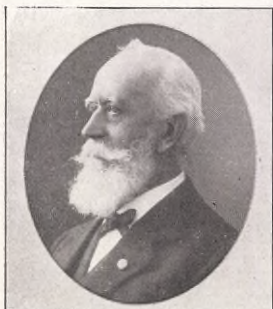
C. F. E. LINDSKOG.
F. d. Trafikinspektör. — Lin
köping. 75 år 31 mars.

A. SUNDSTRÖM.
Bankdirektör. — Västerås.
60 år 12 april.*

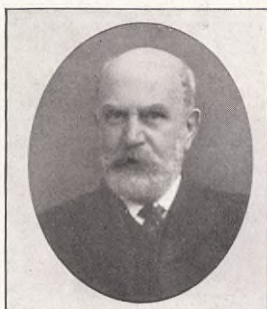
W. B. ÅBOM.
Ingeniör. — Hallstaviå.
50 år 27 febr.*

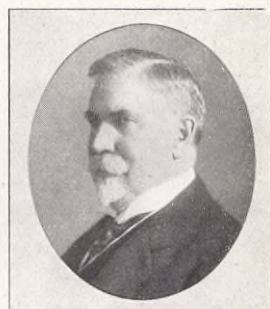
C. G. FORSELIUS †.
F. d. Stationsingeniör. — Stock-
holm. F. 1835. † 20 mars.

G. S. BARCLAY †.
F. d. Grosshandlande. — Göte-
borg. F. 1841. † 24 mars.*

R. LIGNELL †.
Grosshandlande. — Göteborg.
F. 1851. † 24 mars.*

V. SVENSSON †.
F. d. Vice Konsul. — Stockholm.
F. 1852. † 24 mars.*

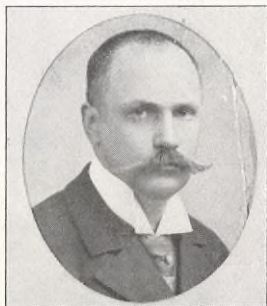
Klitch: Kem. A.-B. Bengt Sjöfersparre, Sthm.—Gbg.

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

D. PAULSSON †.
F. d. Sjökapten. — Karlshamn.
F. 1843. † 21 mars.

E. BOWALLIUS †.
Plantageägare. — Port of
Spain. — F. 1862. † 25 Febr.*

N. ANDERSSON †.
Svenska sekreterare — Lund.
F. 1864. † 31 mars*

INNEHÅLL: Professor-
skan Anna Bugge-Wicksell
(biografi och helsidesporträtt)
— Prinsessan Märtha 20 dr.
— Professor Knut Kjellbergs
jordafärd. — Bildhuggaren
Edu. Waller †. — Förenta
Staternas nya regering. —
Ett kungligt kuppförsök i
Ungern. — Tyska kommunist-
upproret. — Svenska fotboll-
spelare på utländska tävlings-
banor. — Tagores Chitra på
Lorensbergsteatern i Göte-
borg. — Porträtt och bilder
till dagskrömmen. — Veckans
porträttgalleri. — Svenska
porträtt i utländska samlingar.
Av N. V. Hagström.

GEORG EHRENBORG. U-16jtn. v. Skån. drag-reg. 60, m. jor 87, avsk. 91. Åger del i länd.-egend. Bårarp i Hall. län. V. ordf. i hushålln.-sälls. c. 78—94, ordf. i styr. f. mell. Hall. järnv. 82—94, led. av styr. f. Smål. by-
poeteksfören. 88—94, kommunalkamrer i Tidaholms köping 01—04, v. dir. i Tidaholm—Wartofla järnv. 04—07. Sedan 09 led. av styr. f. Halmstads sparb samt rev. i Riksbankens avd.-kontor. Värder.-man f. Smål. o. Elfsb. hyp.-fören. sedan 09 samt i Allm. brandf.-verket i byggn. å landet sedan 96.

OTTO SMITH. Ujtn v. Ner. reg. 70 (Livreg. t. f. sen. Livreg. gren.), kapt. i an 85, v. reg. 88, i res. 1900, major i an s. å. Tj.-gj. v. Gen.-sta-
bens topogra. avd. 73—90 o. 94. Under flera år efter avsked. förestånd. i Frimur.-barnh. å Kristineberg. Kontroll. v. brännvins- o. maltdr.-tillv. samt lär. v. Tekn. högsk.

FREDRIK FRÖLICH. Ujtn. v. Västg. reg. 82, reg.-int. 96, fältint. av 2. gr. 05, chef f. Arméförvalt. int. dep. mil.-byrå 05—07, f. utrustn.-byrå 07, fältintend. av 1. gr. 12, generalintendent o. chef f. intend. kåren o. Arméförvalt. int. dep. samt gen.-major 15. Led. av Krigsvet.-akad.

ERIK INSULANDER. Stud. 89, utg. fr. Ultuna lantbr.-inst. 93, insp. v. Klagstorp o. lär. v. lantbr.-skolan där 93—01; Sv. ayrshirefören. sekr. 1900, ordf. sdn 08, arend. Tullgarms Kungsg. 03—14. Stat.-insp. f. lägre lantbr.-lärov. i mell. distr. sdn 14. Byråchef i Lantbr.-styr. 18, (t. f. 16), general-
ordf. o. chef f. Lantbr.-styr. 20. Biografi o. helsid.-portr. denna årg: 2.

ARON ALEXANDERSON. Stud. 80, fil. dr 66, doc. i grek. v. Upps. univ. 68, adj. i samma ämne 75, e. o. prof. i klass. spr. v. Lunds univ. 79, prof. i grek. där 90—96. Vetenskapl. för.

WILHELM HÖRSTADIUS. Stud. 75, hovr.-ex. 79, v. hvd. 82, ass. i Svea hovr. 90 hovr.-råd där sdn 1900. Ordf. i Fören. f. sinnesslöa barns vård sdn 09, i Stockh. skyddsfören. f. frivigna sdn 06, i styr. f. Mons träv.a-b. sdn 14, v. ordf. i styr. f. E. Säterstens nödhjälpsfond sdn 12.

CARL WALLER. Stud. 76, med. lic. 91, med. hed.-dr. i Uppsala 17, u.-lök. å Ersta 91—92, karantänslök. å Fejan 93, 94 o. 95—96, lök. v. Allm. inst. f. dövs. å Djurg. 96—98, kar.-lök. å Känsö 97—98, ex. prov.-lök. i Styr. s. o. Öckerö distr. s. å. Överlök. v. Hälshults sanst. sdn 99. V. ordf. i styr. f. Hälshults sanst. sdn 1900. Komm.-fullm. i När. Kl. sdn 19.

ANDERS AMNÉUS. Stud. 90, med. lic. 09, u.-lök. v. Hesselby sanst. 09—11, stadslök. i Vadstena 12—16, förste stadslök. i Arboga sdn sist. år. Ordf. i hälsov.-nmdnra i Vadst. o. Arboga.

FREDRIK CANELL. Efter avslut. skolestud. anst. v. olika bruk; Inköpte Koppoms bruk 84, ombild. t. a-b. 12 o. kvarstod som disp. o. verkst. dir. t. 16, då aktiemajor. överläts. Landstingsman 02—19, led. av Värml. i. hushålln.-sälln.-k. förvaltn.-utsk. 62—20. Le. i. av Riksd. A. K. 07—11.

AXEL SUNDSTRÖM. Järnhandl. i Västerås fr. 91. Led. av centralstyr. f. Mälarp. c. bank 1900—02, led. av centralstyr. f. Mälarp. bank sdn 03, av styr. f. sistn. banks avd.-kontor i Västerås sdn s. å., verkst. dir. i samma bank sdn 04.

BIRGER ÅBOM. Avg.-ex. fr. Tekn. högsk. M. 95, förestånd. f. mek.-verkst. o. gjut. v. Pitkäranta bruk i Finl. 97—04, rit. v. Svand o. Kramfors sulfittfabr. byggen 05—07, ritkontorschef h. Ing. C. P. Carlsson, Långbron, 07—08, kanalning. v. Dalsl. kanal a-b. 08, inneh. av konsult. byrå f. sul-
fatcell.-fabr. Sdn 16 förestånd. f. Holmens bruks- o. fabr. a-b. mek. verkst. o. gjut. v. Hallstavik.

GEORGE BARCLAY †. Deläg. i firman Sw. Renström & Co i Göteborg under en lång följd av år till 87. Kassaförv. v. Göteborg. stads fattigvärd 76—81; styr.-led. i Robert Dicksons stift. Renströmska fonden, Wilh. Röhh. donat.-fond. Led. av styrena f. Skand. kred.-a-b. (96—18), Göteborg. spar-
bank (92—04), Rente- o. kap.-försäkr.-anst.

RAGVALD LIGNELL †. Efter avl. stud.-ex. o. någon tids akad. studier anst. å firman August Carlsson & Cos kontor i Göteborg, inom vilken han avancerade t. verkst. dir. Inneh. jämväl kolfirman Uggla & Co. På sin tid ordf. i styr. f. Räddn.-inst. Egnade stort intresse å Oddfellow-ordens verksamhet, fungerade en l.ing tid som ordf. i Gothia samt som dep. storsir.

VICTOR SVENSSON †. Egnade sig åt sjömannayrket, blev 76 befälh. å eget fartyg o. senare f. Sundsvalls rederi på avlägsna farvattnen etabl. trävaruagentur i Sundsvall 84 vilken senare utveklades t. att omfatla såg- u. rederiförelse. Flyttade sin verksamhet t. Stockh. 07, där affären ombild. t. a-b. 14. På sin tid amerik. v. konsul i Sundsvall.

EDVIN BOWALLIUS †. F. i Stockholm o. son till riksarkivarien R. M. B.; efter avslut. studier v. lärov. där samt hand.-stud. i Dresden reste han 86 till Kamerun (Afrika) där han drev handel m. infödingarne. Anst. 87—95 v. svensk firmas fakturier i Old Calabar. 98—1900 i Venezuela, 01—07 i Georgetown (Brit. Guiana), 09—21 i Trinidad dels å sin farm. o. dels i staden Port of Spain. Utg. reseskildringar.

NILS ANDERSSON †. Stud. 86, fil. kand. 89, jur. utr. kand. 92, e. o. not. i Göta hovr. s. å., i Skåne hovr. 94, ff. domhav. under åren 95—97, stats-not. i Lund 01, ff. rev.-sekr. 15, ord. 17. Fungerade senast som tl. borg-
mästare. Sekr. h. landstinget sdn 03, Statens förlikningsman inom Sö. distr. sdn 13. Musikintresserad, utg. på sin tid "Musiken i Skåne" samt "Skånska melodier och danser". Eu. av stiftarne av Sv. folkmusikkom-
missionen; sakkunnig vid de tora spelman-tävlingarne.

Foto. Eklöf, Hallshög.

DE ARBETSLÖSA FÖRSÖKSKUPP I HALLSBERG. Omkring 150 arbetslösa och luffare hemsöka Hallsberg och kräva under hot underhåll av det lilla samhället men avisas med kraft av myndigheter och befolkning. — På det hela taget ådagalade den ovanliga kontingenten icke desto mindre ett hovsamt uppträdande.

Klick: Gås Ribborn & Klubbensall, Gbg.

Efter fotografi.
DEN AV ANARKISTER BOMBSPRÄNGDA DIANA-TEATERN I MILANO. Den ödelagda vestibulen. Kliché: Göta, Öhg.

Forts. fr. sid. 443.

papper varpå läses: "Herr Lass deinen Gefangenen loss". Porträttet överlämnades 1713 till konung Fredrik IV av Danmark och har tillhört Rosenborgs slott, vars samling av enskilda personers porträtt i olja skola överflyttas till Frederiksborgs slott. Magnus Stenbock sysselsatte sig under sin fängelsetid i Danmark med målning och flere självporträtt finnas i enskiöld ägo i Sverige. Han var en skicklig snidare av elfenben:

"I lampans flackande, gula sken,
Som rörs av vinddrag därinne,
Han snider av vitaste elfenben
Ett drömslott med tandad tinne".

(Snoilsky: "Stenbock vid svarvstolen".)

Excellensen, Riksrådet, överstemarskalken, överintendenten, greve Nicodemus Tessin d. y. (* 1654 † 1728) porträtt i olja av *David von Krafft* (* 1655 † 1724); museikatalogen uppgiver Ehrenstrahl. D. v. Krafft företog en resa till utlandet 1684 och vistades under ett års tid i Danmark för att avmåla kungliga personer. Tessin är klädd i blå dräkt och vit knutbalsduk. Han tillhör en av våra konstnärslinor, som började med fadern Nicodemus Tessin d. ä. — Drottningholms, Skoklosters m. fl. slotts och palats arkitekt — och slöts med sonen kanslipresidenten, greve Carl Gustaf Tessin, som i egenskap av överintendent fullbordade slottsbyggnaden i Stockholm.

Nicodemus Tessin d. y., började sin bana som hov och slottsarkitekt efter fadern 1681. Året därpå blev han även statsarkitekt i Stockholm. Tessin företog många utländska studieresor och 1687 begav han sig till Rom och Paris åtföljd av hovbildhuggaren Precht (berömd för sina förgyllda träskulpturer och tavelmar och om vilken Fredrik I sade vid underrättelsen om hans död: "Er soll ein prechtiges Begräbnis haben"). Vid hemkomsten fick Tessin i uppdrag att ombygga Stockholms slott 1692. Sedan genom bran-

den 1697 hela slottet ödelagts uppgjorde han förslag till ett fullständigt nytt slott, hans mästerverk, vars fullbordan han ej fick uppleva, men vilket gjorde honom icke blott till vårt lands störste arkitekt, utan till en av Europas förnämste byggkonstnärer. År 1694 uppdrog Kristian V av Danmark åt Tessin att upprätta fullständiga ritningar till ett kungligt slott i Köpenhamn, vilket arbete sysselsatte vår landsman i flera år. Han har dessutom uppgjort ritningar till överståthållarehuset samt många palats, slott och kyrkor i Sverige. Tessin belönades med rikets högstavärdigheter, blev riksråd och kanslär för Lunds universitet.

Konung Fredrik V av Danmark (* 1723 reg. 1746 † 1766) porträtt i olja av svenske målaren, professorn vid danska och svenska konstakademier *Carl Gustaf Pilo* (* 1711 † 1793). Konungen är klädd i harnesk och håller kommandostaven i handen samt omsvepes av en mantel.

Lovisa, konung Fredrik V:s I:sta drottning (* 1724 † 1751) porträtt i olja av *Carl Gustaf Pilo*. Drottningen har i håret en diamantaigrette och örhängen av stora diamanter, fasonerad klädnings rikt besatt med spetsar och ädelstenar. Kronan ligger på en kudde framför henne.

Det nordiska naturforskarmötet 1847; sammankomsten i Roskilde, oljemålning utförd 1896 av danske konstnären *Erik Henningsen* (* 1855) framstående företrädare såsom behandlare av folklivet i Köpenhamn, men även porträttör. Å tavlan återgi vas bilderna av bland annat Sveriges största vetenskapsmän vid mitten av 1800-talet: *kemisten Berzelius*, *zoologen Sven Nilsson*, *botanikerna: Elias Fries och biskop Agardh*; *anatomen Anders Retzius* samt *biskop Thomaner*. — Berzelius sitter vid bordet och håller en grå cylinderhatt i handen och har gjorts till en av huvudfigurerna å tavlan, i vars bakgrund synes Roskilde domkyrka.

Drottning Dagmars död 1212, målning av *greve Georg von Rosen 1899*. "Enligt sägner omtalas att konung Valdemar Sejr skyndar till Ribe, varest drottningen ligger för döden. Då han när kistan knäböjer han och ber till Gud att ännu en gång få tala med henne. Hans bön blir hörd, drottningen reser sig på baren för att snart åter sjunka tillbaka och dö". Av greve Georg von Rosens målningar finnas utom Sverige endast tre: ovannämnda tavla, hans självporträtt i Florens samt en akvarell i Helsingfors museum.

Av övriga svenska porträtt och historiemålningar kan omnämnas: *Magnus Stenbock vid Tönningen 1713*, tre pasteller utförda av danske konstnären *professor, Christian August Lorentzen* (* 1753 † 1828) Ett arbete av denne konstnär finnes i Göteborgs museum, nämligen porträttet av danske generalen F. G. Haxthausen, vilken deltog i belägringen av Göteborg 1788. Lorentzen var en mycket anlitad porträttör i Danmark. Ett av Peder Als målat porträtt av den svenskfödde målaren, *professor, Johan Edvard Mandelberg*, vars verksamhet helt tillhör Danmark samt självporträtt i grön dräkt av direktören vid svenska och danska konstnärskademierna *Carl Gustaf Pilo* vilken även målat de vackra konterfejerna av danska statsministrarna *J. L. Holstein* och *A. G. Moltke*.

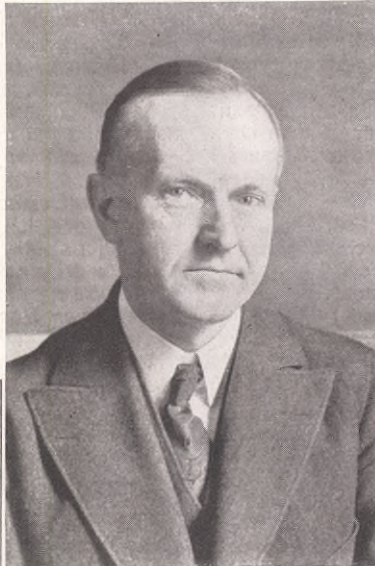
Efter fotografi.

Kliché: Göds Bildgrå & Klichéanstalt, Gbg.

FÖRENTA STATERNAS NYA REGERING UNDER PRESIDENT HARDINGS PRESIDUM vid den första sessionen. Närmast President Harding; fr. v. Mellon (finans), Dougherty (justitie-), Denby (marin-), Wallace (jordbruks-), Davis (arbetsminister), Coolidge (vice president), Hoover, (handels), Full (inrikes-), Hays (post-), Weeks (krigs-), Hughes (stats- och utrikesminister).

Den svenske bildhuggaren *Edvard Waller*, sedan ett trettiotal år bosatt i Paris, har enligt därifrån ingångna meddelanden avlidit den 13 mars. Det Wallerska konstnärnamnet hör icke till de mera kända i vårt land, vartill torde bidra dels Wallers lårgrvariga utomlandsvistelse, dels det förhållandet att hans konstnärliga produktion avslutades redan för ett tiotal år sedan. Han har dock som porträttskulptör skapat ett flertal verk av erkänt värde vilka tillförsäkra honom en bemärkt plats i svensk konst. Bland hans mest kända arbeten äro porträttbyster av Henning Berger, Anders Österling, Ivar Arosenius m. fl.

Bördig från Uppsala, begav sig Waller, efter att hava genomgått Tekniska skolan i Stockholm och ytterligare ett par års vistelse där, till Paris för forisatta konst-

CALVIN COOLIDNE. *Den nye vice-presidenten.* — Kliché: Bengt Silfversparre.

Till vänster: NORSKE HOVJÄGMÄSTAREN T. N. FEARNLEY, den framstående skeppsredaren, 80 år 9 april.

Efter porträtt. — Kliché: Bengt Silfversparre.

Till höger: SKULPTÖREN E. WALLER. F. 1870. Plötsligt avlidit i Paris.

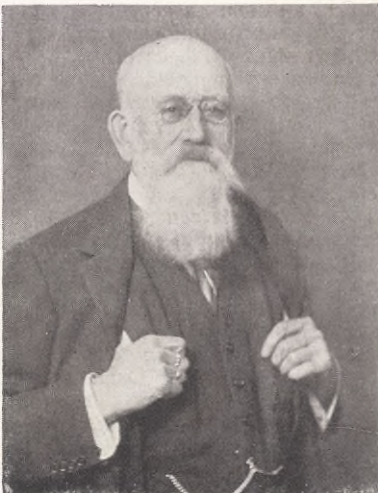
Foto. Östling, Uppsala. — Kliché: Bengt Silfversparre.

ledande affärsföretag i denna bransch. Hovjägmästare Fearnley har genom visad storlagen frikostighet knutit sitt namn till ett flertal konstnärliga, vetenskapliga och filantropiska institutioner och företag.

studier. Han blev här lärjunge till Injalbert och Rodin, vistades sedan ett par år i Italien och någon tid i Danmark samt blev sedan bofast i Paris.

En del anmärkningsvärda och beklagliga omständigheter i samband med själva dödsfallet förbigå vi då desamma icke hittills blivit slutgiltigt fastställda.

Hovjägmästare *Thomas Nicolay Fearnley* i Kristiania, känd som Norges främste representant för skeppsrederinäringen fyllde den 9 april 80 år. Jubilaren, som är son till den kände norske målaren *Thomas Fearnley*, etablerade sig efter handelsstudier utomlands 1869 som skeppsmäklare i Kristiania och startade sedan rederifirman *Fearnley & Eger*, nu ett av Norges och därmed Nordens förmästa

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historier gäller owillkorligt förbud.